

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՄԱՍԻՆ»

Ընդունված է 2006 թվականի դեկտեմբերի 5-ին

Յոթերորդ 4. Օրենքի հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

ավտոմոբիլային տրանսպորտ՝ ավտոտրանսպորտային միջոցների, հաղորդակցության ուղիների (ավտոմոբիլային ճանապարհների) և տեխնիկական կառուցվածքների ու շինությունների (ավտոմոբիլային տրանսպորտի օբյեկտների) ամբողջությունը.

ավտոմոբիլային տրանսպորտի բնագավառ՝ տրանսպորտային համակարգի բնագավառ, որն ընդգրկում է ավտոտրանսպորտային միջոցները, բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքները, տրանսպորտային սպասարկման և առաքման ծառայությունները մատուցման, ինչպես նաև ավտոտրանսպորտային միջոցների և ավտոմոբիլային ճանապարհների շահագործման ու սպասարկման հետ կապված ավտոմոբիլային տրանսպորտի այլ օբյեկտները տեխնոլոգիական շահակապված համակարգը.

ավտոտրանսպորտային գործունեություն՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտով փոխադրումների րականացնելու համար նախատեսված տեխնիկական միջոցների, ավտոմոբիլային տրանսպորտով փոխադրումների կազմակերպման և իրականացման գործընթացի, ինչպես նաև այդ գործընթացում ավտոկայարանային կամ երթակարգավարական սպասարկման ծառայությունները մատուցման հետ կապված գործունեությունը.

տրանսպորտային աշխատանք՝ տրանսպորտային միջոցով փոխադրված բեռի (ուղևորների) քանակով և փոխադրման հեռավորությունը ամբողջազրվող ցուցանիշ.

ավտոտրանսպորտային գործունեության մասնակից՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտով փոխադրումների րականացնող, փոխադրումների կազմակերպման գործընթացի հետ կապված՝ ավտոկայարանային կամ երթակարգավարական սպասարկման ծառայություն մատուցող իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ.

ավտոմոբիլային տրանսպորտի օբյեկտ՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի պահպանումը, տեխնիկական պատրաստականությունը և փոխադրումների գործընթացի կազմակերպումն ապահովող շինություն կամ կառույց, ավտոմոբիլային տրանսպորտի միջոցների հավաքակայանները,

ավտո հավաքատեղերը, ավտո մոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի տեխնիկական սպասարկման կայաններն ու կետերը, ավտո նորոգման գործարանները, ավտոկայարանները, ավտոկայանները, երթակարգավարական կետերը, ավտո մոբիլային ճանապարհները, կամուրջները, թուները, դրանց սպասարկման և նորոգման այլ օժանդակ կառույցներն ու շինությունները:

ընդհանուր օգտագործման ավտո մոբիլային տրանսպորտ՝

ավտո տրանսպորտային միջոց, ավտո մոբիլ կամ ավտո մոբիլային տրանսպորտի շարժակազմ, որոնցով փոխադրողը պարտավոր է ուղևորների, ուղեբեռների և բեռների վճարովի փոխադրում իրականացնել ցանկացած քաղաքացու կամ իրավաբանական անձի պահանջով և փոխադրման պայմանագրով:

ավտո տրանսպորտային միջոց՝

ճանապարհներով ուղևորներ և բեռներ փոխադրելու, ինչպես նաև ոչ տրանսպորտային աշխատանքներ կատարելու համար սարքավորված անիվավոր տրանսպորտային միջոց:

ավտո մոբիլային տրանսպորտի շարժական կազմ (շարժակազմ)՝

ավտո մոբիլային ճանապարհներով ուղևորներ, ուղեբեռներ և բեռներ փոխադրելու, ինչպես նաև ոչ տրանսպորտային աշխատանքներ կատարելու համար նախատեսված և այդ նպատակով սարքավորված՝ անիվավոր ինքնագնաց կամ ավտո մոբիլ միջոցով քարշարկու մով ավտո տրանսպորտային միջոցների ընդհանրություն:

ավտոկայարան՝

բնակավայրերում ուղևորների սպասարկումն ապահովող շինությունների համալիր, որը ներառում է 75 մարդու ցավելի տեղատարողությամբ սպասասրահ, տոմսարկղեր, ուղևորների նստեցման և իջեցման հարթակներ, ավտոբուսների կայանման հրապարակ, ավտոբուսների զննման և մաքրման կետեր:

ավտոկայան՝

բնակավայրերում ուղևորների սպասարկումն ապահովող շինությունների համալիր, որը ներառում է մինչև 75 մարդու տեղատարողությամբ սպասասրահ, տոմսարկղեր, ուղևորների նստեցման և իջեցման հարթակներ, ավտոբուսների կայանման հրապարակ: բեռների փոխադրում կազմակերպող և սպասարկում իրականացնող ավտոկայանը համարվում է բեռնատար ավտոկայան:

երթակարգավարական կետ՝

երթակարգավարի կողմից կամ այլ տեխնիկական միջոցով, ըստ չվացուցակների, կանոնավոր փոխադրումների րականացնող ավտո տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի կարգավորման համար նախատեսված շինություն, որտեղ սպասարկման ծառայություններ չեն մատուցվում:

ավտոբուս՝

ավտո մոբիլ, որի նստատեղերի քանակը, բացառությամբ վարորդի նստատեղի, գերազանցում է ութը. 9-17 նստատեղ ունեցող ավտոբուսը, առանց վարորդի նստատեղի, համարվում է միկրոավտոբուս:

թեթև մարդատար ավտո մոբիլ՝

թեթև մարդատար ավտո մոբիլ, որի նստատեղերի քանակը, բացառությամբ վարորդի նստատեղի, չի գերազանցում ութը:

մարդատար-տաքսի ավտո մոբիլ՝

թեթև մարդատար ավտո մոբիլ, որի միջոցով, Յայաստանի Յանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան, իրականացվում է սպասարկման ծառայություններ մատուցում:

Ներհամայնքային փոխադրում՝ համայնքի վարչական տարածքի սահմաններում իրականացվող փոխադրում:

Մերձքաղաքային փոխադրում՝ փոխադրումներն ի սկզբնական տից մինչև վերջնական տի մինչև 50 կմ ներառյալ հեռավորությունը ամբողջական փոխադրում, որի սկզբնական տրված վերջնական տրված գտնվում է քաղաքի (բնակավայրի) վարչական տարածքի սահմաններին դուրս:

Միջքաղաքային փոխադրում՝ փոխադրումներն ի սկզբնական տից մինչև վերջնական տի 50 կմ-ից ավելի հեռավորություն վրա իրականացվող փոխադրում:

Ներմարզային փոխադրում՝ մարզի վարչական տարածքի սահմաններում իրականացվող փոխադրում:

Միջմարզային փոխադրում՝ մարզերի միջև այլ մարզերի վարչական տարածքների տարանջումով կամ առանց տարանջման իրականացվող փոխադրում:

Միջպետական փոխադրում՝ պետություններն ի միջև այլ պետություններն ի տարածքների տարանջումով կամ առանց տարանջման իրականացվող փոխադրում:

Կանոնավոր փոխադրում՝ սահմանված ուղեգծով ու հաստատված չվացուցակով, առաջարկված փոխադրավարձով, ուղևորներն ի նստեցման և իջեցման հաստատված կանգառներով, ինչպես նաև երթուղային տաքսու ռեժիմով իրականացվող փոխադրում:

Ոչ կանոնավոր փոխադրում՝ կազմակերպություններն ի կամ քաղաքացիներն ի առանձին պատվերներով իրականացվող փոխադրում, որի իրականացման պայմանները յուրաքանչյուր դեպքում որոշվում են պատվիրատուի և փոխադրողի փոխամասնախումբ:

Կաբոտաժային փոխադրում՝ որևէ այլ պետությունում հաշվառված տրանսպորտային միջոցով Հայաստանի Հանրապետության տարածքում տեղաբաշխված երկու կետերի միջև իրականացվող փոխադրում:

Երթուղի՝ փոխադրման սկզբնական տից մինչև վերջնական տրված տրանսպորտային միջոցի շարժման համար սահմանված ուղեգիծ:

Լեռնային երթուղի՝ երթուղի, որի ճանապարհային մակերևույթի տեսանելիությունը պակաս է 60, իսկ հանդիպակաց ավտոտրանսպորտային միջոցից՝ 120 մետրից, հորիզոնական կտրվածքով ունի ուղեգիծային 1500 և գոգավորությունը 1200 մետրից պակաս շառավիղ, ընդգրկում է և՛ լեռնագանգվածներով անցումներ և կիրճերով ուղեկցվող բարդ, խիստ կտրտված կամ ոչ բավարարկայնությունը ժայռեր, մեկ կամ մի քանի՝ միջինը 40-ից 60 տոկոս և ավելի հորիզոնական թեքություններ, համապատասխանաբար 2 կմ-ից մինչև 1 կմ երկարություն կամ մինչև 1 կմ երկարության վրա 100 մետրից պակաս շառավղով 6 ուղղան՝ երկու և ավելի ճանապարհային հատվածով:

Երթ (ուղեբեր)՝ փոխադրման սկզբնական տից մինչև վերջնական տրված տրանսպորտային միջոցի անցած ճանապարհը:

Չվացուցակ՝ ժամանակացույց, որը ներառում է ավտոբուսների (միկրոավտոբուսների) մեկնման, ժամանման ժամանակի (միջպետական, միջմարզային և ներմարզային փոխադրումներում միջանկյալ կանգառների, ուղևորների նստեցման համար ավտոբուսի մատուցման), տեղի և երթերի իրականացման հաջորդականություն և մասին տվյալներ:

Երթուղային ավտոբուս՝ տվյալ երթուղու սահմանված կանգամներում ուղևորներին նստեցում և իջեցում կատարելով՝ կանոնավոր փոխադրում իրականացնող ավտոբուս:

Երթուղային տաքսի՝ միկրոավտոբուս, որով իրականացվում է կանոնավոր փոխադրում սահմանված երթուղով՝ միայն սահմանված կանգամներում նստատեղերի թվով ուղևորներին նստեցում և ուղևորներին պահանջով երթուղու ցանկացած կետում իջեցում կատարելով:

Օպերատոր՝ ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային տրանսպորտով ուղևորներին երիամայնքային կանոնավոր փոխադրումներ իրականացնող 100 տոկոս համայնքային մասնակցությամբ կազմակերպություն:

Երթուղու սխեմա՝ երթուղու սպասարկման փաստաթուղթ, որը պարունակում է տեղեկություններ երթուղու կանգամների (միջպետական փոխադրումներում՝ սահմանային անցման կետերի), միջկանգամային հեռավորություններին:

Ապրանքատրանսպորտային բեռնազիր՝ տրանսպորտային միջոցով փոխադրվող բեռի (ապրանքանյութական արժեքներին) շարժի հիմնական հաշվառման փաստաթուղթ, որի հիման վրա բեռնառաքիչը դուրս է գրում բեռը, իսկ բեռնատարող մուտքագրում է այն: Միջպետական բեռնափոխադրումներին դեպքում ապրանքատրանսպորտային բեռնազիրը պետք է համապատասխանի «Բեռների միջազգային ավտոտրանսպորտային փոխադրումներին պայմանագրի մասին ՍՄԲ (CMR)» կոնվենցիայի պահանջներին:

Ճանապարհային թերթիկ՝ ավտոտրանսպորտային միջոցի աշխատանքի առաջնային հաշվառման փաստաթուղթ, որը ներառում է ավտոտրանսպորտային միջոցի մակնիշը, հաշվառման համարանիշը, սեփականատիրոջ (տնօրինողի) անվանումը, փոխադրման երթուղին, ավտոտրանսպորտային միջոցի տեխնիկական վիճակի և վարորդի առողջական վիճակի ամենօրյա ստուգումը հավաստող նշագրում, ավտոտրանսպորտային միջոցի աշխատանքի ժամանակահատվածը (փաստացի կատարված երթերի մեկնման ժամերը), ինչպես նաև ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ (տնօրինողի) կողմից սահմանվող անհրաժեշտ այլ տվյալներ:

Երթուղային ցանց՝ համապատասխան չվացուցակներով ու սխեմաներով միջպետական, միջմարզային, ներմարզային և ներհամայնքային երթուղիներին համակարգ:

Ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի տեխնիկական 2 ահագործում՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի 2 ահագործման արդյունավետության և անվտանգության ապահովման և շրջակամիջավայրի վրա ավտոմոբիլի վնասակար ազդեցությունն վազագույն մակարդակի ապահովման համար իրականացվող տեխնիկական, տնտեսական և կազմակերպչական միջոցառումներին համակարգ, որը ներառում է ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի պահպանումը, տեխնիկական սպասարկումները, ընթացիկ և հիմնական նորոգումները և այդ աշխատանքներին կատարման հաշվառումը:

Ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի տեխնիկական սպասարկումներ՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի վնասվածքները հայտնաբերելու, անսարքությունները

կան խելու և վերացնելու, ավտոմատերի մաշման հաճախակիությունը նվազեցնելու և մինչև հիմնական նորոգումը ծառայության ժամկետը երկարած գելու նպատակով իրականացվող պարտադիր տեխնիկական համալիր միջոցառումներ.

ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի ընթացիկ նորոգում՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի, շահագործման ընթացքում առաջացած անսարքություններին և խափանումներին վերացման նպատակով իրականացվող տեխնիկական համալիր միջոցառումներ.

ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի հիմնական նորոգում՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմի, դրա բաղկացուցիչ մասերի գոյապաշարի վերականգնման և ավտոտրանսպորտային միջոցի շահագործման պիտանիության ժամկետը երկարած գելու նպատակով իրականացվող տեխնիկական համալիր միջոցառումներ.

արտադրական բազա՝ տեխնիկական միջոցներով և սարքավորումներով կահավորված արտադրական շենքեր և շինություններում նեցող համապատասխան տարածք, որտեղ կազմակերպվում են ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանում և պահպանումը (գիշերակացը), տեխնիկական սպասարկումներին, ընթացիկ նորոգումներին կատարումը և հաշվառումը, փաստաթղթերի վարումը, ավտոտրանսպորտային միջոցների տեխնիկական և վարորդներին առողջական վիճակի ամենօրյա նախառեղերթային զննման անցկացումը.

հալաքակայան՝ կայանատեղ, որտեղ առկա են վարորդներին ամենօրյա բուժզննման և երթուղի դուրս գալուց առաջ ավտոտրանսպորտային միջոցների տեխնիկական վիճակը վերահսկելու կետեր և իրականացվում են ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանում, պահպանում (գիշերակաց) և վարորդներին առողջական և ավտոտրանսպորտային միջոցների տեխնիկական վիճակի ամենօրյա նախառեղերթային զննում.

ավտոմոբիլային ճանապարհի վտանգավոր տեղամասեր՝ ավտոմոբիլային ճանապարհի տեղամասեր, որոնցով ավտոտրանսպորտային միջոցների երթևեկությանը կապված է շարժման ռեժիմի կտրուկ փոփոխություններին հետևող, կապված ճանապարհատրանսպորտային պատահարներին առավել հնարավոր առաջացման հետ, տեղադրված են կամ պետք է տեղադրվեն նախագգու շացնող ճանապարհային նշաններ, կամ ձեռնարկված են այլ կազմակերպատեխնիկական միջոցառումներ.

ավտոտրանսպորտային միջոցի արագություններին նորմավորում՝ երթուղու կանգառներին միջև կամ երթուղով ավտոտրանսպորտային միջոցների շարժման (արագություն) նորմաների սահմանումը.

բեռնարկը (կոնտեյներ)՝ չփաթեթավորվող բեռների փոխադրման համար նախատեսված՝ բազմակի օգտագործման նշանակության ամբ և մեքենայացված բեռնման-բեռնաթափման, ինչպես նաև բեռի ժամանակավոր պահման համար նախատեսված՝ 1մ³ ծավալը գերազանցող տարա (ապրանքաման).

երթուղիներում երթևեկության սովորական ռեժիմ՝ երթևեկության չվացուցակով նախատեսված բոլոր կանգառներով իրականացվող ուղևորափոխադրումներ.

Երթուղիներում երթևեկության կիսաճեպը նթաց ուժի մ`

Երթուղու սկզբնակետից մինչև վերջնակետ, սահմանափակ կանգառներով (ուղևորների զանգվածային հաճախման կետերում` մեծ թվաքանակով աշխատողներուն եցող կազմակերպությունների կայարանների մոտ, քաղաքի կենտրոնում, արդյունաբերական հանգույցներում) իրականացվող ուղևորափոխադրումներ:

Երթուղիներում երթևեկության ճեպը նթաց ուժի մ` Երթուղու սկզբնակետից մինչև վերջնակետ առանց կանգառների իրականացվող ուղևորափոխադրումներ:

(4-րդ հոդվածը և բաց. 20.11.14 ՅՕ-163-Ն, փոփ 20.11.14 ՅՕ-168-Ն, և բաց., խմբ., փոփ 16.12.16 ՅՕ-17-Ն, փոփ 08.02.18 ՅՕ-106-Ն)

«սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով աշխատելու համար ավտոտրանսպորտային միջոցներում տեղադրվող գազաբալոնային սարքավորումներ` գազաբալոնների և դրանց արմատության (գազաբալոնների խաչուկների, եռաբաշխիկների, փականների), միացնող խողովակների, գազատար խողովակամուղի և դրանց միացման հանգույցների, բարձր և ցածր ճնշման ռեդուկտորների, շարժիչի աշխատանքի կառավարման համակարգի, սպուզիչ-չափիչ և ապահովիչ սարքերի ամբողջությունը.

գազաբալոնների պարբերական վկայագրում` գազաբալոնների պատրաստման և շահագործման տեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված պարբերականությամբ և ծավալով իրականացվող տեխնիկական արատորոշում, որի արդյունքում սահմանվում է բալոնի օգտագործման ժամկետը:»:

«Հոդված 26.1. Ավտոտրանսպորտային միջոցներում օգտագործվող գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրումը, գազաբալոնների պարբերական վկայագրումը և լցավորումը

1. Գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրումը և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրումն իրականացնում են այն կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը, որոնք ունեն «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված համապատասխան լիցենզիա (այսուհետ` լիցենզավորված անձ):

2. Գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման, գազաբալոնների պարբերական վկայագրման արդյունքում լիցենզավորված անձը տրամադրում է գազաբալոնների պարբերական հերթական վկայագրման ժամկետը նշող, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված նմուշի փաստաթղթերը (այսուհետ` փաստաթղթեր), իսկ ավտոտրանսպորտային միջոցի և գազաբալոնների մասին տվյալները մուտքագրում էլեկտրոնային շտեմարան` Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով:

3. Շահագործման մեջ գտնվող գազաբալոնները ենթակա են պարտադիր վկայագրման:

4. Գազաբալոնների լցավորումն առանց էլեկտրոնային շտեմարանի տվյալների հետ նույնականացվելու, նույնականացման արդյունքում դրական եզրակացություն չստանալու դեպքում արգելվում է, բացառությամբ այլ պետություններում գրանցված ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա տեղադրված գազաբալոնների:

5. Արգելվում է անընթեռնելի արտադրման տարեթիվով և շահագործման ավարտված ժամկետով գազաբալոնների տեղադրումը և վկայագրումը: Այդ գազաբալոնները ենթակա են խոտանման Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով:

6. Ավտոբուսների ուղեսրահներում գազաբալոնների տեղադրումը արգելվում է:

7. Ավտոբուսի տանիքին տեղադրված գազաբալոններն արևի ուղիղ ճառագայթներից, ձյան և անձրևի տեղումներից պետք է պաշտպանված լինեն պաշտպանով, բայց և այն պետք է ապահովի հասանելիությունը գազաբալոնների փականներին դրանց հերմետիկությունը ստուգելու նպատակով:

8. Սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով աշխատելու համար ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և գազաբալոնների պարբերական վկայագրման կարգը և պարբերականությունը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:»: